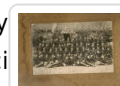

Strona znajduje się w archiwum.

POLEGLI NA SŁUŻBIE

Dzień 11 listopada jest dla każdego Polaka dniem szczególnie ważnym. Wyrażamy wtedy swoją szczególną radość z odzyskania w 1918 r. upragnionej niepodległości państwowej. W tym samym dniu funkcjonariusze korpusu Policji Państwowej obchodzili od 1927 r. swoje resortowe święto

Dzień 11 listopada jest dla każdego Polaka dniem szczególnie ważnym. Wyrażamy wtedy swoją szczególną radość z odzyskania w 1918 r. upragnionej niepodległości państwowej. W tym samym dniu funkcjonariusze korpusu Policji Państwowej obchodzili od 1927 r. swoje resortowe święto, biorąc udział w podniosłych uroczystościach państwowych nie tylko ze względów swojej powinności służbowej lub roli ich współorganizatora i współgospodarza, lecz przede wszystkim z poszanowania własnych tradycji i pielęgnowania pamięci po poległych policjantach. W oficjalnym rozkazie Komendy Głównej PP z 9 XII 1926 r. policjanci zwierzchnicy słusznie argumentowali, że *dzień ten jest dla polskiej służby bezpieczeństwa rocznicą tego pamiętnego momentu, kiedy polski żołnierz policyjny - jeszcze w mundurze milicjanta - szedł w szeregach wszystkich, którzy uwalniali kraj od najeźdźcy. Ten milicjant uczynił wówczas więcej, niż do niego należało: nie tylko dzielnie i wytrwale pełnił służbę stróża bezpieczeństwa, ale, uniesiony szczytnym zapałem patriotyzmu, poszedł z gołymi niemal rękami do walki o zrzućenie jarzma okupantów, do walki o niepodległość Ojczyzny. Moment ów był historyczną chwilą w dziejach polskiej służby bezpieczeństwa. W dniu owym organizacje milicyjne z milicją miejską m. st. Warszawy na czele zrzuciły z siebie kajdany obcych wpływów, a stały się zarodkiem i kadrą dla dzisiejszego korpusu policji państwowej. Dzień 11 listopada 1918 r. jest więc w życiu polskiej służby bezpieczeństwa tym wielkim ogniwem czynu, które łączy chlubnie tradycje straży obywatelskiej z czasów okupacyjnych z obecną wielką organizacją policji. Dlatego dzień 11 listopada winien być przez Policję Państwową corocznie obchodzony, jako rocznica własna.*

W szczeroci tych słów nie wątpił nawet uczestnik owych wydarzeń - podinsp.. Henryk Charlemagne, pełniący w latach 1926-1931 stanowisko komendanta wojewódzkiego PP w Białymstoku. Szczególnego znaczenia w tej sprawie nabrały też jego symboliczne słowa, zamieszczone drukiem w rozkazie do podkomendnych funkcjonariuszy z 10 XI 1927 r., w którym pisał, że świętując dzień powstania służby bezpieczeństwa w niepodległej Polsce należy również wspominać o tych wszystkich, którzy pozostając wierni tradycjom i złożonej przysiędze, nie zawahali się w służbie dla ukochanej Ojczyzny poświęcić swego życia. Jednocześnie zwracał się do nich z gorącą prośbą, by nazwiska i czyny poległych bohaterów pozostały na zawsze w policyjnej pamięci, żeby były one najlepszym przykładem, jak należy traktować i pojmować nałożone na policjantów obowiązki i zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego.

Słowa tego oficera stały się więc inspiracją do przygotowania zbiorczego wykazu poległych funkcjonariuszy białostockiej PP z lat 1919-1939, w oparciu o zachowane materiały archiwalne i informacje zamieszczane w regionalnych gazetach z okresu międzywojennego. Nieustająca walka policyjnych organów bezpieczeństwa publicznego z zorganizowaną i pospolitą

przestępczością wymagała od organów PP nie tylko czasu i ludzi, ale i wielu ofiar. W pierwszych latach niepodległości na terenie woj. białostockiego odnotowano w comiesięcznych raportach policyjnych tysiące przypadków łamania prawa, setki mniejszych lub większych kradzieży oraz dziesiątki bandyckich napadów rabunkowych, policyjnych obław oraz przypadków poważniejszych walk z dywersyjnymi bandami litewskimi i białoruskimi, zwłaszcza na rozległym obszarze kompleksu leśnego Puszczy Białowieskiej. W tym trudnym okresie chwalebną śmiercią policjanta poległo kilkunastu białostockich stróży prawa. W latach trzydziestych stopień zagrożenia oraz destrukcyjnego działania obcych agentów znacznie zmalał, co przełożyło się diametralnie na wzrost poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego w terenie oraz na zdecydowanie mniejsze straty ludzkie niż w poprzednim okresie. Wróg jednak nie spał i mimo tych pozytywnych objawów walka z przestępczością i działalnością antypaństwową trwała nadal, aż do samego wybuchu II wojny światowej we wrześniu 1939 r. Kosztowała ona życie 37 białostockich policjantów. Niżej prezentujemy nazwiska 37 bohaterów, którzy okresie międzywojennym do końca wypełnili policyjną przysięgę i poświęcili swoje życie dla dobra Ojczyzny i jej obywateli:

1. post. **CZERNIAWSKI ANTONI** - zastrzelony 20 VII 1919 r. w Suwałkach przez wojskowy patrol litewski podczas próby wypuszczenia na wolność żydowskich szmuglerów;
2. post. **JACEWICZ JULIAN** - wzięty do niewoli bolszewickiej przez patrol kozacki z III Korpusu Konnego Gaja Bżyszkiana i zamordowany 23 VII 1920 r. w pobliżu Grodna;
3. post. **MANTEJ EMIL** - poległ 28 VII 1920 r. w starciu z oddziałami bolszewickimi pod wsią Pasichy;
4. post. **RADZISZEWSKI JAN** - jako szeregowy kompanii policji białostockiej poległ 2 VIII 1920 r. w bitwie pod Miastkowem;
5. post. **SZUGALSKI FRANCISZEK** - jako szeregowy kompanii białostockiej policji poległ 2 VIII 1920 r. w bitwie pod Miastkowem;
6. st. post. **ŁOJEWSKI JÓZEF** - jako szeregowy kompanii białostockiej policji poległ 2 VIII 1920 r. w bitwie pod Miastkowem;
7. st. post. **TIDE LUDWIK** - jako szeregowy kompanii białostockiej został ciężko ranny w bitwie pod Miastkowem i zmarł 15 VIII 1920 r.;
8. st. przod. **OLEJNIK ZACHARIASZ** - rozstrzelany przez żołnierzy Armii Czerwonej w dniu 20 VIII 1920 r. przy Szosie Północno-Obwodowej, nieopodal wiaduktu kolejowego nad torem Białystok-Grodno;
9. post. **BERENT KAROL** - rozstrzelany przez żołnierzy Armii Czerwonej w dniu 20 VIII 1920 r., przy Szosie Północno-Obwodowej, nieopodal wiaduktu kolejowego nad torem Białystok-Grodno;
10. post. **ZARZECKI ANTONI** - rozstrzelany przez żołnierzy Armii Czerwonej w dniu 20 VIII 1920 r., przy Szosie Północno-Obwodowej, nieopodal wiaduktu kolejowego nad torem Białystok-Grodno;
11. post. **CHALECKI JULIAN** - zastrzelony 17 IX 1920 r. przez patrol litewski w czasie służby patrolowej w strefie przygranicznej;
12. post. **TRĄBIŃSKI WŁADYSŁAW** - zastrzelony 19 XI 1920 r. przez litewskich partyzantów podczas służby patrolowej w strefie przygranicznej;
13. post. **SZULEWSKI WACŁAW** - zastrzelony podczas policyjnego pościgu za bandytami w dniu 10 V 1921 r.;
14. przod. **ZABOROWSKI STANISŁAW** - zastrzelony podczas bandyckiego napadu w dniu 9 X 1921 r.;
15. post. **KUCZYŃSKI STANISŁAW** - zginął podczas wykonywania obowiązków służbowych w dniu 17 XI 1921 r.;
16. post. **KROTKIEWSKI BOHDAN** - zginął od bandyckiej kuli w czasie pełnienia służby patrolowej w dniu 9 III 1922 r.;
17. przod. **DROZD STEFAN** - zginął w strefie przygranicznej w starciu z bandą litewskich partyzantów w dniu 11 III 1922 r.;
18. post. **KURCZEWSKI ANTONI** - zginął w strefie przygranicznej w starciu z bandą litewskich partyzantów w dniu 11 III 1922 r.;
19. post. **ŁOZOWSKI JÓZEF** - zmarł 21 III 1922 r. od ran postrzałowych odniesionych podczas bandyckiego napadu partyzantów litewskich w dniu 19 II 1922 r.;
20. post. **BORZYM ADAM** - zastrzelony podczas dywersyjnego napadu komunistycznej bojówki białoruskiej Jana Grycuka (atamana „Czorta”) na Posterunek PP w Kleszczelach w nocy z 28 na 29 IV 1922 r.

21. post. **OSTASZEWSKI JAN** – zastrzelony podczas dywersyjnego napadu komunistycznej bojówki białoruskiej Jana Grycuka (atamana „Czorta”) na Posterunek PP w Kleszczelach w nocy z 28 na 29 IV 1922 r.
22. st. post. **KARBOWSKI STANISŁAW** – zastrzelony przez bandytów uciekających z aresztu Komendy Powiatowej PP w Bielsku Podlaskim w dniu 2 I 1923 r.;
23. post. **KLIMASZEWSKI MICHAŁ** – zastrzelony przez bandytów uciekających z aresztu Komendy Powiatowej PP w Bielsku Podlaskim w dniu 2 I 1923 r.;
24. post. **DĄBROWSKI ANTONI** – zastrzelony 17 II 1923 r. przez litewskich partyzantów w czasie policyjnego patrolu w strefie przygranicznej.
25. przod. **JADCZAK JÓZEF** – zginął podczas wykonywania obowiązków służbowych w dniu 18 VIII 1923 r.;
26. przod. **TUREK ANTONI** – zginął od przypadkowego wystrzału z własnej broni podczas wyjazdu służbowego do Szumowa w dniu 26 XII 1923 r.;
27. post. **PODBIELSKI PIOTR** – zginął 1 V 1925 r. w czasie policyjnej obławy na członków bandy Aleksandra Bajki w Puszczy Białowieskiej;
28. post. **ZAJĄCZKOWSKI KONSTANTY** – zastrzelony 30 V 1925 r. przez członków złodziejskiej bandy Jana Celucha i Grzegorza Trusiewicza;
29. post. **KULESZA FELIKS** – zabity w dniu 7 V 1926 r. we wsi Tajno Podjeziorno (gmina Pruska) podczas policyjnej obławy na znanego w okolicy przemytnika Wacława Kuberskiego;
30. post. **DACKOW SEWERYN** – zginął podczas służby patrolowej w dniu 14 VIII 1926 r.;
31. post. **MANIECKI ANTONI** – zginął podczas służby patrolowej w dniu 2 II 1929 r.;
32. post. **MATUSZEWSKI BRONISŁAW** – zginął podczas służby patrolowej w dniu 6 VII 1929 r.;
33. post. **LEMIESZ PAWEŁ** – zmarł 13 VIII 1932 r. wskutek śmiertelnego postrzału z własnego rewolweru, wyrwanemu mu z rąk w trakcie bójki z awanturującymi się gośćmi w białostockiej piwiarni;
34. post. **RZODKIEWICZ IZYDOR** – zmarł 3 III 1933 r. od rany postrzałowej w klatkę piersiową, zadanej mu we wsi Zarubicze przez miejscowego członka Komunistycznej Partii Zachodniej Białorusi;
35. st. post. **MACIEJEWSKI IGNACY** – zastrzelony 4 I 1934 r. na schodach Wydziału Śledczego PP przy ul. Warszawskiej 11 w Białymstoku przez żołnierza 42 pp strzel. Jerzego Ciborowskiego;
36. post. **DRĄGOWSKI JÓZEF** – zginął podczas wykonywania obowiązków służbowych w dniu 22 IV 1936 r.;
37. post. **WASILEWSKI JÓZEF** – zginął wskutek nieszczęśliwego wypadku do którego doszło 22 IV 1937 r. podczas policyjnej obławy w Puszczy Białowieskiej.

Tym ostatnim artykułem zamykamy ostatecznie nasz całoroczny cykl „Kart z historii...”, w którym staraliśmy się przybliżyć Państwu najważniejsze fakty z historii funkcjonowania jednostek PP woj. białostockiego okresu międzywojennego. Mamy nadzieję, że jest ona teraz bardziej znana niż rok temu. A dziś, z okazji 100. rocznicy uchwalenia ustawy o Policji Państwowej (24 lipca 1919 r., wszystkim funkcjonariuszkom i funkcjonariuszom Policji woj. podlaskiego życzymy przede wszystkim wytrwałości i szczęścia w pełnieniu tak ciężkiej służby dla dobra i bezpieczeństwa publicznego obywateli państwa polskiego.

Marek Gajewski – kustosz Muzeum Wojska w Białymstoku

Ocena: 0/5 (0)

[Tweetnij](#)